

Varsinais-Suomen kuntien lausunnot koskien Varhan palvelustrategiaa

Kuntien lausuntokierros toteutettiin ajalla 11.9.-11.10.2023

Lausunnot antoivat kaikki kunnat poislukien Pyhäranta ja Koski Tl.

Lausuntokierroksen sähköinen kysymysrunko oli kaikille toimijoille sama

Kokonaisuudet	Toimielimet (lautakunnat, vaikuttamistoimielimet) Sidosryhmät (kunnat, järjestöt, yritykset, kauppakamari) Valtuustoseminaari	
Yleisiä periaatteita koskevat kysymykset	Palvelulupaukset asiakkaille	Kaikkien kokonaisuuksien osalta esitetään samat kysymykset: 1. Esitetyt xx periaatteet soveltuvat Varhan palvelustrategiaan [hyvin <----> huonosti] Jos huonosti tai melko huonosti, pyydettiin perustelevaan 2. Vapaat kommentit ao. kokonaisuudesta 3. Loppuun: vapaat kommentit palvelustrategian kokonaisuudesta
	Palvelujen yhteensovittaminen ja palvelurakenne	
	Palveluverkon periaatteet	
	Palvelujen tuottajan valinnan periaatteet	
Palvelukohtaiset kysymykset	Sosiaali- ja terveyskeskuspalvelut	
	Lasten, nuorten ja perheiden palvelut	
	Mielenterveys- ja päihdepalvelut	
	Ikääntyneiden kotiin annettavat palvelut ja asumispalvelut	
	Perustason sairaalapalvelut	

Kyselyiden yhteenvedon laatiminen ja tulkinta

- Jokaiselle palvelustrategian osalle annettiin yleinen liikennevalokoodi sen mukaan, miten teemaa käsitelleet kunnat ovat arvioineet esitettyjen tavoitteiden ja sanoitusten soveltuvan Varhan palvelustrategiaan:

Hyväksytty:

Kaikissa kokonaisuutta käsittelevissä vastauksissa esitetty soveltuu palvelustrategiaan ”hyvin / melko hyvin”

Osin hyväksytty:

Osassa kokonaisuutta käsittelevistä vastauksista esitetty soveltuu palvelustrategiaan ”hyvin / melko hyvin” ja osassa ”melko huonosti / huonosti”

Ei hyväksytty:

Kaikissa kokonaisuutta käsittelevissä vastauksissa esitetty soveltuu palvelustrategiaan ”melko huonosti / huonosti”

- Kuntien antamien vastausten myönteisyys/kielteisyys ilmaistaan värikoodein ja vastausvaihtoehtojen jakauma ilmoitetaan %-osuuksin

Soveltuu hyvin Varhan palvelustrategiaan

Soveltuu melko hyvin Varhan palvelustrategiaan

Soveltuu melko huonosti Varhan palvelustrategiaan

Soveltuu huonosti Varhan palvelustrategiaan

Palvelulupaukset

Hyväksyttävyyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 60 %	<ul style="list-style-type: none"> • Yleiset palvelulupaukset kohdassa tulee ottaa huomioon saavutettavat ja oikea-aikaiset lähipalvelut sekä myös Varhan ja kuntien välinen saumaton yhteistyö yhdyspintatyössä.	<ul style="list-style-type: none"> • Keskeiset peruspalvelut tulee saada lähipalveluina ja helposti saavutettavasti.
 36 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelulupaukset ovat sinänsä kannatettavia. • Palvelulupauksissa huomioitava Varhan alueen asukkaiden yhdenvertaisuus palvelujen saatavuudessa. • Palveluja saatava myös ruotsin kielellä kaikissa tilanteissa.	<ul style="list-style-type: none"> • Yleisiin palvelulupauksiin tulee lisätä lähipalvelujen saatavuus ja saavutettavuus ajallisesti ja maantieteellisesti. • Huomioitava lähipalvelujen saatavuus ja saavutettavuus kaikissa peruspalveluissa
 4 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelulupauksissa huomioitava paremmin hyvinvoinnin edistäminen ja ennalta ehkäisevä työ. • Varhan yhteistyö ja yhdyspintatyö muiden (esim. kuntien kanssa) on keskeistä.	<ul style="list-style-type: none"> • Alueen asukkaiden yhdenvertaisuuden näkökulmasta on tärkeää, että palveluita on saatavilla myös muualla kuin suurissa asutuskeskuksissa. • Servicen ska garanteras på både finska och svenska i alla situationer.
 0 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelulupauksissa huomioitava ennalta ehkäisevien palvelujen resursointi ja haavoittuvassa asemassa oleviin väestöryhmien tavoittaminen, • Palvelulupauksena tai palvelustrategian yleisenä periaatteena tulisi kirjata asiakkaiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen yhteistyössä kolmannen sektorin ja kuntien kanssa. • Vieraskieliset huomioitava yhteydenoton sujuvuuteen liittyvässä palvelulupauksessa.	<ul style="list-style-type: none"> • Vieraskieliset tulee huomioida ajanvarauksessa sekä puhelimitse että palvelupisteellä asioidessa. • Digitaaliset palvelut ovat osa palveluverkkoa. Huomioitava, että kaikilla asiakkailla ei ole mahdollisuutta käyttää digitaalisia palveluja. • Digitaalisten palvelujen saavutettavuus ikäihmisten, vajaakuntoisten jne. näkökulmasta tulee varmistaa. Digitaaliset palvelut eivät sovellu pääasialliseksi palvelumuodoksi.

Palvelujen yhteensovittaminen ja palvelurakenne

Hyväksyttävyyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 16 %	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> • Pidämme tärkeänä saavutettavia ja monipuolisia lähipalveluita sekä Varhan ja kuntien välisen yhdyspintatyön näkyvyyttä palvelustrategissa. • Perustason sosiaali- ja terveyspalvelut tulee saada läheltä ja saavutettavasti, omasta kunnasta.	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> • Perustason sosiaali- ja terveyspalvelut tulee saada läheltä ja saavutettavasti, omasta kunnasta. • Varhan ja kunnan yhteistyö näkyviin palvelustrategiassa.
 68 %	Palvelujen yhteensovittaminen <ul style="list-style-type: none"> • Palveluketjujen sujuvuus ja palvelutuotannon parempi yhteensovittaminen ovat kannatettavia tavoitteita. • Strategissa olisi hyvä tuoda esille, että Varhan sisäisten palveluketjujen lisäksi palveluketjujen, -tarjonnan ja palveluohjauksen pitää olla sujuvaa Varhan ja kuntien välillä. • Palveluketjujen vahvistamisessa ja palveluiden yhteensovittamisessa huomioitava hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspintatyöskentelyn rajapinnat ja toteutettava yhteistyömalleja paikallisesti vaikuttavilla tavoilla.	Palvelujen yhteensovittaminen <ul style="list-style-type: none"> • Palveluketjujen vahvistamisessa ja palveluiden yhteensovittamisessa huomioitava hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspintatyöskentelyn rajapinnat ja toteutettava yhteistyömalleja paikallisesti vaikuttavilla tavoilla. Maininta palvelustrategian yleisiin periaatteisiin.
 16 %		
 0 %		

Palvelujen yhteensovittaminen ja palvelurakenne

Hyväksyttävyyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 16 %	Palvelurakenteen keventäminen <ul style="list-style-type: none"> • Kustannustehokkuuden tavoittelu ja hyvinvointialueen palvelurakenteen keventäminen eivät saa johtaa toimipaikkaverkon merkittävään karsimiseen. Keskeinen haaste tulee olemaan palvelujen yhdenvertaisuuden toteuttaminen.	Palvelurakenteen keventäminen <ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen keventämisessä huomioitava yhdenvertaisuuden toteutuminen.
 68 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen keventäminen on erittäin kannattavaa, koska se tuo mahdollisesti kustannussäästöjä.	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen tulee vastata asiakkaiden sekä muuttuvan väestörakenteen palvelutarpeisiin.
 16 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakennetta on syytä tarkastella erityisesti toimintaympäristön merkittävässä muutoksissa ja palvelurakenteen tulee vastata asiakkaiden sekä muuttuvan väestörakenteen palvelutarpeisiin.	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen keventämisessä huomioitava palveluverkon kattavuus ja palveluiden saatavuus sekä saavutettavuus.
 0 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen keventämisessä tulee huomioida kuitenkin palveluverkon kattavuus ja palveluiden saatavuus sekä saavutettavuus.	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelurakenteen keventäminen on tehtävä hallitusti niin, että samalla vahvistetaan hoito- ja palveluketjuja, integraatiota ja palvelujen kattavuutta sekä saavutettavuutta.
	<ul style="list-style-type: none"> • Strategissa olisi hyvä tuoda esille, että Varhan sisäisten palveluketjujen lisäksi palveluketjujen, -tarjonnan ja palveluohjauksen pitää olla sujuvaa Varhan ja kuntien välillä.	<ul style="list-style-type: none"> • Strategissa olisi hyvä tuoda esille, että Varhan sisäisten palveluketjujen lisäksi palveluketjujen, -tarjonnan ja palveluohjauksen pitää olla sujuvaa Varhan ja kuntien välillä.

Palveluverkon periaatteet

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 4 %	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvointialueen palvelut tulee turvata siten, että Varhan palvelupisteitä on saatavilla kaikissa kunnissa. Palveluverkon suunnittelussa on huomioitava sosiaali- ja terveyspalveluiden perustason lähipalveluiden paikallinen saatavuus sekä saavutettavuus.	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> Palveluverkkosuunnittelussa huomioitava lähipalvelujen saatavuus myös pienissä kunnissa ja saaristossa. Lähipalveluja tulee tarjota kattavasti myös sote-pisteillä.
 64 %	Digitaaliset ja liikkuvat palvelut	Digitaaliset ja liikkuvat palvelut
 24 %	<ul style="list-style-type: none"> Kotiin tarjottavat, sähköiset ja liikkuvat palvelut voivat mainiosti täydentää ja jopa korvata perinteisiä lähipalveluita, mutta niiden on oltava asiakkaiden saatavissa ennen kuin perinteisiä lähipalveluita karsitaan tai lopetetaan.	<ul style="list-style-type: none"> Digitaalisten palveluiden lisääminen on kannatettavaa, mutta palveluiden tulee olla toimivia ja kattavasti saatavilla ennen palveluverkkoon tehtäviä muutoksia, eivätkä digitaaliset palvelut voi kokonaisuudessaan korvata kasvokkain toteutettavia lähipalveluita.
 8 %	<ul style="list-style-type: none"> Etäpalveluja ei tarvitse keskittää fyysisesti yhteen paikkaan. Digitaaliset palvelut eivät yksinään riitä takaamaan kaikille saavutettavia, tasa-arvoisia palveluja, vaan niitä tulee käyttää vaihtoehtoisena palvelumuotona muiden muotojen rinnalla.	

Palveluverkon periaatteet

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 4 %	Palveluverkon muodostaminen <ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkon suunnittelussa on huomioitava sosiaali- ja terveyspalveluiden perustason lähipalveluiden paikallinen saatavuus sekä saavutettavuus.	Palveluverkon muodostaminen <ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkkopäätöksessä tulee huomioida väestökeskittymien lisäksi kunnan väestön ikärakenne, palvelutarve, paikalliset olosuhteet, asiointisuunnat, väestökeskittymät sekä palvelujen saatavuus ja saavutettavuus.
 64 %	<ul style="list-style-type: none"> • Alueita, jotka ovat sekä haja-asutusaluetta että saaristoa ja jotka ovat lisäksi laajasti kaksikielisiä, on tarpeen tarkastella erikseen palvelutarpeen ja palveluverkon osalta. • Palveluverkkopäätöksessä tulisi huomioida väestökeskittymien lisäksi kunnan väestön ikärakenne, asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.	<ul style="list-style-type: none"> • Uudet kevyemmät palvelut kuten kotiin tarjottavat, sähköiset ja liikkuvat palvelut voivat mainiosti täydentää ja jopa korvata perinteisiä lähipalveluita, mutta niiden on oltava asiakkaiden saatavissa ennen kuin perinteisiä lähipalveluita karsitaan tai lopetetaan.
 24 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkon suunnittelussa huomioitava saavutettavuuden näkökulmasta kuntien/nykyisten sote-keskusten sijainti hyvien liikenneyhteyksien varrella ja väestökeskittymissä.	<ul style="list-style-type: none"> • Fyysistä palveluverkkoa suunniteltaessa ja päätöksiä tehtäessä huomioita nykyisten tilojen mahdollisuudet ja voimassa olevat vuokrasopimukset.
 8 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkkojen suunnittelussa on tärkeää huomioida kuntien väliset erot väestörakenteessa, esimerkiksi maahanmuuttajataustainen väestö ja ruotsin- sekä muun kieliset.	

Palveluverkon periaatteet

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 4 %	Palveluverkon muodostaminen <ul style="list-style-type: none"> • Kaupunki korostaa, että Varhan tilasuunnittelussa tulee hyödyntää koko lakisääteisen kolmen vuoden siirtymäajan mahdollistama aika ennen kuin tehdään päätöksiä tiloista luopumisesta.	.Palveluverkon muodostaminen <ul style="list-style-type: none"> • Pelkkä tilankäytön tehostaminen ei automaattisesti tuo taloudellisia säästöjä, mikäli kustannukset karsimisen myötä muualla kasvavat. Esimerkiksi pienet terveysasemat saattavat olla kokonaiskustannuksiltaan ja lähetemääriltään hyvinkin tehokkaita toimijoita.
 64 %	<ul style="list-style-type: none"> • Fyysistä palveluverkkoa maakunnallisesti sekä alueellisesti suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon olemassa olevien sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistöjen ja toimitilojen asiamukainen ja kattava hyödyntäminen.	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihtoehtoista tulee selvittää kustannusten ohella erityisesti toimintojen kehittämisellä ja useiden toimintojen sekä lähellä olevien kiinteistöjen yhdistämisillä saavutettavat hyödyt.
 24 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkosta päätettäessä tulee ottaa huomioon, että isot muutokset nykyiseen verkostoon vaativat uusia investointeja ja työtiloja. Olemassa olevaa verkostoa tuleekin hyödyntää aktiivisesti.	<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö kuntien kanssa on keskeistä (maankäyttö, infrastruktuuri).
 8 %	<ul style="list-style-type: none"> • Tärkeää on yhteistyö kuntien kanssa, siten että palveluverkkoja suunnitellaan yhdessä yhteisten asiakkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Tämä on tärkeää, koska kuntien vastuulla on mm. maankäyttöön ja liikenteeseen sekä liikkumiseen liittyvät tehtävät.	

Palvelujen tuottajan valinnan periaatteet

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 52 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen tuottajan valintaa koskeva kirjausta ”turvataan markkinoiden toimivuutta tai kasvatetaan alueen elinvoimaa huomioiden myös pienten ja keskisuurten yritysten toimintamahdollisuudet” on tärkeä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Alueiden elinvoiman kannalta virke ”turvataan markkinoiden toimivuutta tai kasvatetaan alueen elinvoimaa huomioiden myös pienten ja keskisuurten yritysten toimintamahdollisuudet” on hyvä.
 44 %	<ul style="list-style-type: none"> • Kuuluuko hyvinvointialueen tehtäviin markkinoiden toimivuuden turvaaminen tai alueen elinvoiman kasvattaminen? 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluverkon mitoituksessa olisi hyvä ottaa väestön ja väestön tarpeiden muutosten ennakointi huomioon ja käyttää hyödyksi monimuotoista tuotantoa, jotta palveluverkko- ja sen muutokset olisivat kokonaistaloudellisia.
 4 %		<ul style="list-style-type: none"> • Oman palvelutuotannon ohella on syytä tunnistaa yrityskehityksen tarjoamat mahdollisuudet ja osaaminen. Palvelutuotannon ulkoistamisesta tulee huomioida palvelujen yhdenvertaisuus ja asiakaslähtöisyys sekä varautumiseen liittyvät sopimuskirjaukset.
 0 %		<ul style="list-style-type: none"> • On tärkeää, että oman tuotannon ohella käytetään joustavasti hyödyksi sekä yksityisen että kolmannen sektorin mahdollisuuksia tuottaa palveluja alueella.

Sosiaali- ja terveyskeskuspalvelut

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 16 %	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> • Palvelujen saavutettavuus ja asiakkaan käyttämien liikkumisvälineiden ja liikenneyhteyksien huomiointi on erittäin tärkeää. • Palvelupaikkojen sijoittelua tulisi arvioida väestöperustaisesti ja se voi perustua myös väestökeskittymiin eikä kuntarajoihin. Turun väestöryhmien erityispiirteet (mm. maahanmuuttajat, ruotsinkieliset, pitkäaikaistyöttömät) tulee huomioida riittävästi kaikissa palveluissa.	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> • Asiakaslähtöinen palvelujen saavutettavuus ja asiakkaan käyttämien liikkumisvälineiden sekä liikenneyhteyksien huomiointi on erittäin tärkeää. Palveluverkostoa ja -pisteiden sijoittelua tulisi arvioida väestöperustaisesti. Palvelut tulee voida järjestää, siten että ne perustuvat myös väestökeskittymiin eikä kuntarajoihin.
 56 %	<ul style="list-style-type: none"> • Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteena on ollut erilaisten raja-aitojen madaltaminen ja nyt uudistuksen käynnistysvaiheen jälkeen tuleekin kiinnittää erityistä huomiota integraation vahvistamiseen ja moniammatillisuuden kehittämiseen.	<ul style="list-style-type: none"> • Uudistuksen käynnistysvaiheen jälkeen tuleekin kiinnittää erityistä huomiota integraation vahvistamiseen ja moniammatillisuuden kehittämiseen.
 24 %	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluita suunniteltaessa ja painotuksia valittaessa resursseja kohdennettaisiin palveluketjuissa ennaltaehkäiseviin ja varhaisen puuttumisen palveluihin.	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluita suunniteltaessa ja painotuksia valittaessa resursseja on syytä kohdentaa palveluketjuissa ennaltaehkäiseviin ja varhaisen puuttumisen palveluihin.
 4 %		

Sosiaali- ja terveyskeskuspalvelut

Hyväksyttävyyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 16 %	<p>Palveluverkko</p> <ul style="list-style-type: none"> Pienten kuntien lähipalvelujen näkökulmasta neljän portaan malli vaikuttava huonolta. Käytännössä linjaus vaikuttaa pienten kuntien näkökulmasta nykyisten toimivien terveyskeskusten alasajolta. Yleisenä periaatteena voidaan pitää, että usein käytetyt palvelut (neuvola, sairaanhoitajan ja lääkärin vastaanotto) tulee löytyä mahdollisimman lähellä kuntalaista. Pienten kuntien palvelupisteiden palveluvalikoiman tulee sisältää tärkeimmät lähipalvelut ainakin osaviikkoisesti toteutettuina jalkautuvina fyysisinä palveluina tai liikkuvina palveluina, kuten lääkäripalvelu, hoitajavastaanotto ja laboratorionäytteiden otto. Esitetyssä palveluverkkojaossa on vaarana palveluvalikoiman supistuminen harvemmin asutuilla alueilla. Sote-asemia tulee sijoittaa väestökeskittymien ohella myös pieniin kuntakeskuksiin ja taajamiin. 	<p>Palveluverkko</p> <ul style="list-style-type: none"> Palvelurakenteen supistaminen seudullisesti keskitetyiksi palveluiksi heikentää merkittävästi uudistuksen tavoitetta tuottaa samat peruspalvelut jokaiseen kuntaan ja jokaiselle kuntalaiselle. Palveluverkon yhteensovittamisessa tulee huomioida toimintaympäristö ja erityisolosuhteet, kuten saaristoisuus. Perustason palveluja kuten lääkäri-, hoitaja-, näytteenotto- ja sosiaalityön palveluja tulee olla saatavilla myös pienemmissä kuntakeskuksissa. On tärkeää, että perustason sosiaali- ja terveyspalvelut ovat kattavasti saatavilla koko hyvinvointialueen alueella. Ennaltaehkäiseviä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palveluja tulee tuottaa fyysisesti myös muualla kuin nyt strategialuonnoksessa linjatuissa seutukuntien keskuksissa. Fyysistä palveluverkkoa suunniteltaessa ja toteutettaessa on otettava huomioon myös olemassa olevien sosiaali- ja terveyspalvelukiinteistöjen ja toimitilojen asiamukainen ja kattava hyödyntäminen.
 56 %		
 24 %		
 4 %		

Lasten, nuorten ja perheiden palvelut

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 16 %	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> • Lasten, nuorten ja perheiden peruspalvelujen saavutettavuus lähipalveluna on aivan keskeistä. Palvelurakenteen supistaminen seudullisesti keskitetyiksi palveluiksi heikentää merkittävästi uudistuksen tavoitetta tuotta samat peruspalvelut jokaiseen kuntaan ja jokaiselle kuntalaiselle.	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> • Lasten, nuorten ja perheiden palvelut, erityisesti koskien ennaltaehkäiseviä palveluita, tulee tuottaa matalan kynnyksen lähipalveluna.
 64 %	<ul style="list-style-type: none"> • Sosiaali- ja terveyskeskusasemat ja perhekeskuspalvelujen ennaltaehkäisevien palvelujen osalta tulee tunnistaa myös yhteistyötahoiksi kuntien kotouttamis-, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut. Palvelut tulee tuottaa matalalla kynnyksellä lähellä perheitä.	<ul style="list-style-type: none"> • Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa työntekijöiden tulee olla lähellä asiakkaita ja paikalla myös pienemmissä palvelupisteissä.
 16 %	<ul style="list-style-type: none"> • Perhekeskuksen toiminnan edellytykset tulee voida taata lähipalveluna ja sähköistä perhekeskusta tulee kehittää.	<ul style="list-style-type: none"> • Lasten ja nuorten palveluissa tulee tehdä tiivistä yhteistyötä kunnallisten palvelujen kuten varhaiskasvatuksen, oppilaitosten ja nuorisotyön kanssa perheiden tukemisen koordinoimiseksi.
 4 %	<ul style="list-style-type: none"> • Strategialuonnoksen mukaan perhekeskuspalvelut olisivat saatavissa koko laajuudeltaan ainoastaan sote-keskustasoisissa yksiköissä. Vaarana on kyseisten palvelujen saatavuuden heikkeneminen harvemmin asutuilla alueilla.	<ul style="list-style-type: none"> • Palvelustrategissa pitäisi näkyä kouluissa ja oppilaitoksissa toimiva terveydenhoito ja se, miten opiskeluhoito järjestetään yhteistyössä kunnan kanssa ja miten sitä on tarkoitus kehittää. Sekä miten sen saatavuus ja saavutettavuus varmistetaan. • Palvelurakenteen keventämisessä ja palveluverkon rakentamisessa on turvattava kattavat ja saavutettavat varhaisen vaiheen palvelut niin, että lapsiperheiden palveluja järjestetään tiiviissä yhteistyössä kuntien varhaiskasvatuksen kanssa.

Mielenterveys- ja päihdepalvelut (perustaso)

Hyväksyttävyyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 28 %	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> Mielenterveys- ja päihdepalvelujen lähipalveluiksi eivät riitä strategian mukaisesti esitetyt suppeat perustason palvelut. Kyse on kasvavasta palvelutarpeesta, jossa oikea-aikainen palvelujen piiriin pääseminen ja saavutettavuus helposti ja matalalla kynnyksellä on erittäin keskeistä.	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> Mielenterveys- ja päihdepalveluissa oltava matalan kynnyksen lähipalveluita. Yhteistyö kuntien ennaltaehkäisevien palveluiden kanssa on välttämätöntä.
 52 %	<ul style="list-style-type: none"> Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut tulee tuottaa lähipalveluna ennaltaehkäisyä korostaen, oikea-aikaisesti ja riittävällä resurssoinnilla (esimerkiksi koulujen riittävät psykologipalvelut).	<ul style="list-style-type: none"> Mielenterveys- ja päihdepalveluiden moniammatillisen kuntayhteistyön tulisi näkyä strategiassa.
 12 %	<ul style="list-style-type: none"> Koska ehkäisevät mielenterveys- ja päihdepalvelut kuuluvat sekä kunnan että Varhan vastuulle, olisi tämä kuvattava strategiassa selkeästi.	<ul style="list-style-type: none"> Saariston ja kaksikielisten kuntien erityispiirteet on huomioitava niin, että myös näillä alueilla on saatavissa perustason palveluja kattavasti lähipalveluina.
 8 %	<ul style="list-style-type: none"> Mielenterveys- ja päihdepalveluiden moniammatillisen kuntayhteistyön tulisi näkyä strategiassa.	<ul style="list-style-type: none"> Närtjänsterna inom tjänster för barn, unga och familjer behöver i Pargas p.g.a. avstånd och skärgårdsförhållanden vara omfattande och garanteras på både finska och svenska i alla situationer.

Ikääntyneiden kotiin annettavat ja asumispalvelut

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 8 %	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntien ja hyvinvointialueiden tehtävänä on tarkennettu yksinäisyyden ennaltaehkäisyyn yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa, mutta yhteistyö kohdistuu ikäihmisten näkökulmasta myös esimerkiksi asumiseen, liikkumiseen ja turvallisuuteen liittyviin kysymyksiin. Ikääntyneiden peruspalvelut tulee järjestää kattavasti lähellä heidän asuinympäristöään. Toimivaan ja riittävästi resursoituun koti- ja kotisairaanhoidon sekä kohtaamisten mahdollisuuksiin tulee panostaa yksilöiden tarpeiden mukaisesti ja mielekkään kotona asumisen tukemiseksi. Kotona asumisen tukemisessa yhtenä keinona tulisi olla myös merkittävä lisäpanostus omaishoidon tukeen, esim. vertaistuki ja kuntoutus. Myös saaristokunnissa on oltava kattavat lähipalvelut, ja ne on taattava kahdella kielellä kaikissa tilanteissa.	Lähipalvelut ja saavutettavuus <ul style="list-style-type: none"> Ikäihmisten asuminen tulee mahdollistaa monipuolisilla asumisvaihtoehdoilla, riippuen ikääntyneen kuntalaisen toimintakyvystä ja kunnosta. Kotona asumista tulee tukea laadukkaalla kotihoidolla ja kotisairaanhoidolla. Ikäihmisten palvelut ovat keskeisiä lähipalveluita, joiden tulee toteutua ja palveluja johtaa paikallisesti. Vastaanotto- ja muita lähipalveluja on tarkoituksenmukaista järjestää kattavasti asumispalveluyksiköiden lähellä, niin että palvelut ovat tosiasiallisesti helposti saavutettavissa. Ikääntyneiden kuntalaisten sosiaali- ja terveydenhuollon lähipalveluiden korvaaminen sosiaali- ja terveystieteiden palvelupisteittäin vaihtelevilla ja määrällisesti rajatuilla lähipalveluilla vaarantaa tämän asukasryhmän terveyttä ja hyvinvointia, eikä takaa heille yhdenvertaisia palveluita.
 60 %		
 24 %		
 8 %		

Ikääntyneiden kotiin annettavat ja asumispalvelut

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö	
8 % 	Palveluverkko <ul style="list-style-type: none"> • Iäkkäiden henkilöiden yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen ovat strategiassa merkitty seudullisiksi palveluiksi. Tämä tarkoittaisi käytännössä, että ikäihminen ei välttämättä saisi asumispalveluita omassa kunnassaan. • Vanhusten asumispalvelua on oltava tarjolla laajasti Varhan toiminta-alueella. Asiakkaalle on lähtökohtaisesti löydettävä hoivaa alueella, jossa hänen lähimmät omaisensa ovat. • Yhteisöllinen asuminen voi osittain korvata raskaampia palvelumuotoja, mutta ikäihmisten määrän edelleen kasvaessa on turvattava myös riittävä määrä palveluasumisen paikkoja. • Palvelustrategialuonnoksen linjaus ympärivuorokautisen palveluasumisen vähentämisestä ei ole nykyisessä muodossaan tarkoituksenmukainen. Mahdollinen vähentäminen tulisi konkretisoida ainoastaan, mikäli palveluntarvekin vähenee.	Palveluverkko <ul style="list-style-type: none"> • Yhteisöllinen asuminen voi osittain korvata raskaampia palvelumuotoja, mutta ikäihmisten määrän edelleen kasvaessa on turvattava myös riittävä määrä palveluasumisen paikkoja.	
60 % 		Digitaaliset ja liikkuvat palvelut <ul style="list-style-type: none"> • Digitaalisten palvelujen laajentaminen ei saa johtaa tilanteeseen, jossa kasvokkain tapahtuvaa palvelua ei ole laajasti saatavilla tasapuolisesti koko hyvinvointialueella.	
24 % 			
8 % 			

Perustason sairaalapalvelut

Hyväksyttävyys	Keskeiset kommentit / sanoitus	Keskeiset kommentit / sisältö
 38 %	Palveluverkko <ul style="list-style-type: none"> • On tärkeää, että perustason sairaalapalvelut pysyvät saavutettavina ja lähipalveluna. Laadukkaat, oikean resursoidut ja yksilön tarpeisiin vastaavat kotipalvelut on turvattava. • Perustason sairaalapalveluiden yhden vuodeosaston toimintayksiköt ovat palveluverkossa tarpeellinen osa palvelukokonaisuutta. Palveluita vain isompiin yksiköihin keskitettäessä palveluiden maantieteelliset etäisyydet kasvavat liian pitkiksi. • Perustason vuodeosasto tulee olla joka kaupungissa jo palvelujen riittävyyden näkökulmasta. • Varsinais-Suomen kaikissa kunnissa tulee olla vähintään liikkuvat sairaalapalvelut. Vuodeosastoja ei tarvita kaikkiin kuntiin. •	Palveluverkko <ul style="list-style-type: none"> • Laadukkaat, oikean resursoidut ja yksilön tarpeisiin vastaavat kotipalvelut on turvattava. • Perustason sairaalapalveluita, kuten kotisairaalan palveluita, on tarjottava jatkossakin kattavasti, jotta ikääntyneen kotona ja läheisten lähellä asuminen voidaan turvata. • Palvelujen kehittäminen ja profiloitakin sinänsä kannatettavaa. Kotisairaaloiminnan laajentaminen koko alueen kattavaksi kannatettavaa, mutta siinäkin vältettävä liikaa keskittämistä, joka johtaa pitkiin etäisyyksiin ja työntekijöiden työajan epätaloudelliseen käyttöön. • Riittävien jatkohoitopaikkojen turvaamiseksi terveyskeskussairaalapaikkojen vähentämistä ei pitäisi tehdä ennen kunnollista ennakoivaa vaikutusten arviointia. Palvelujen kehittäminen ja profiloitakin sinänsä kannatettavaa. • Vuodeosastojen kapasiteetin ja palveluverkon määrittelyssä tulee väestön palvelutarpeiden lisäksi huomioida palvelujen tasapuolinen saatavuus koko hyvinvointialueen toiminta-alueella.
 54 %		
 4 %		
 4 %		

Vapaat kommentit / Muu palaute 1/2

Keskeiset kommentit: lähipalvelut ja digitalisaatio	Keskeiset kommentit: palveluvalikoima ja integraatio
<ul style="list-style-type: none"> • Perustason palvelut tulee säilyttää lähipalveluina. Seudullisten palvelujen saavutettavuus tulee varmistaa. • Kustannussäästöjä ei saada automaattisesti palvelupisteitä karsimalla. Toimivat perustason palvelut ovat pitkällä tähtäimellä halvempi vaihtoehto • Digitaalisten palveluiden lisääminen on kannatettavaa, mutta palveluiden tulee olla toimivia ja kattavasti saatavilla ennen palveluverkkoon tehtäviä muutoksia, eivätkä digitaaliset palvelut voi kokonaisuudessaan korvata kasvokkain toteutettavia lähipalveluita. • Digitaalisten palveluiden lisääminen on toteutettava suunnitelmallisesti ja yhdessä muun palveluverkko-suunnittelun kanssa sen varmistamiseksi, että millekään alueelle ei muodostu palvelujen saatavuus-/saavutettavuusvajetta.	<ul style="list-style-type: none"> • Erityisesti tulee kiinnittää huomiota palvelujen vaikuttavuuteen ja ennalta ehkäiseviin palveluihin. • Palveluketjujen vahvistamisessa ja palveluiden yhteensovittamisessa on huomioitava hyvinvointialueen ja kuntien yhdyspintatyöskentelyn rajapinnat ja toteutettava yhteistyömalleja paikallisesti vaikuttavilla tavoilla. • Kuntien ja hyvinvointialueen rajapinnoissa on löydettävä vaikuttavat ja tehokkaat tavat tehdä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimenpiteitä. • Palvelujen integraation kannalta on oleellista potilas- ja asiakastietojärjestelmien yhtenäistäminen ja terveydenhuollon ja sosiaalihuollon rekistereiden sujuvan yhteiskäytön mahdollistaminen. • Varhan palvelustrategiassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa ja toiminnan kehittämisessä syytä hyödyntää mitattavissa olevaa tietoa.

Vapaat kommentit / Muu palaute 2/2

Keskeiset kommentit: järjestöyhteistyö	Keskeiset kommentit: palveluverkkosuunnittelu
<ul style="list-style-type: none"> • Järjestöyhteistyö ei näy palvelustrategiassa. • Järjestöyhteistyön tulee näkyä palvelustrategiassa. • Hyvinvoinnin edistämisen työ, asiantuntijoiden välinen sujuva viestintä ja tavoittava asiakasviestintä sekä asiakaspalvelu voisivat näkyä palvelustrategiassa selkeämmin. • Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on sekä kunnan että hyvinvointialueen vastuulla oleva tehtävä. Hyvinvointialueella ja alueen kunnilla pitää olla yhteiset strategiset tavoitteet sekä yhteinen tietopohja ja mittarit hyvinvoinnin edistämiseksi ja johtamiseksi. • Kolmannen sektorin toiminta tukee ja vahvistaa sekä Varhan että Turun palveluja ja toimintaa. Kolmannen sektorin toimintaedellytysten varmistaminen on sekä Varhan että Turun tehtävä. Kustannustehokkuuden ja joustavuuden turvaamiseksi säästöt kolmannen sektorin toimintaedellytyksistä eivät ole tarkoituksenmukaisia. Järjestöjen avustamisen työnjakoa Turun ja Varhan välillä tulee edelleen kehittää.	<ul style="list-style-type: none"> • On tärkeää, että kunnat voivat omalla asiantuntemuksellaan osallistua palveluverkkoa ja palvelutasoa koskevien päätösten valmisteluun tarkoituksenmukaisella tavalla. • Yhteistä asiakkuutta ja palveluverkkoa (maankäyttö ja liikkuminen jne.) alueen kuntien ja Varhan välillä pitäisi korostaa ja luoda sen mukaiset toimintatavat. • Palveluverkkoa (maankäyttö ja liikkuminen jne.) alueen kuntien ja Varhan välillä pitäisi korostaa ja luoda sen mukaiset toimintatavat.